

JAARVERSLAG 2022
COMMISSIE VAN TOEZICHT
DETENTIEHUIS TE KORTRIJK

Inhoud

1. De Commissie van Toezicht	1
2. Het detentiehuis.....	2
3. Het toezicht.....	5
4. Het beklagrecht.....	5
5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2022.	5
6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2023	6

1. De Commissie van Toezicht

1.1. Samenstelling

- Raphaël Cooman	Voorzitter/Jurist CVT
- Joost Bonte	Ondervoorzitter/lid KC
- Valerie Zyde	Commissielid/Secretaris
- Frans Baccarne	Arts CVT
- Jonathan Huysentruyt	Jurist CVT/Voorzitter KC
- Caroline Van Holme	Commissielid/lid KC
- Stijn Raepsaet	Commissielid
- Sally Missiaen	Commissielid (tot 15.10.22)
- Ann Deven	Commissielid (vanaf 15.10.22)
- Philippe Deridder	Commissielid/Spoc IT (vanaf 15.10.22)

1.2 Werking

De Commissie van Toezicht (hierna CvT) werd geïnstalleerd bij de opening van het detentiehuis op 01.09.22.

De CvT komt maandelijks samen de tweede woensdag van de maand van 18.00 uur tot 20.00 uur (vanaf november 2022, voordien was dit op 19.09.22 en 19.10.22).

De opkomst is goed te noemen, met gemiddeld één tot twee afwezige leden.

Naast de maandelijkse CvT vergadering met alle leden, is er maandelijks ook een voorzittersoverleg met de directie.

Dit kan aanzien worden als een goede praktijk en zorgt ervoor dat:

- Thema's/problematieken rechtstreeks bij de directie kunnen worden aangekaart.
- Gevoelige thema's worden besproken.
- Het zorgt voor de opbouw van een vertrouwensband tussen de Voorzitter en de directie en zorgt ook voor een centraal aanspreekpunt tussen CvT en Directie.

Daarnaast is er het maandcommissariaat, waarbij in beurtrol een commissielid wekelijks het detentiehuis bezoekt.

Gezien de beperkte bezettingsgraad in 2022 – er waren nooit meer dan zeven bewoners – werden er geen problemen/klachten gecommuniceerd.

Die beperkte bezetting is voornamelijk te verklaren door het feit dat de inrichting nog niet volledig was afgewerkt en er nog geen instroom was van kortgestraften.

1.3 Behandeling van verzoeken van bewoners

Door de bewoners werden er geen opmerkingen/grievens/klachten geformuleerd in 2022.

Daarom heeft de commissie voornamelijk ingezet op gesprekken met bewoners en personeel, om de werking van de CvT binnen het detentiehuis kenbaar te maken.

2. Het detentiehuis

Het detentiehuis is een kleinschalige, gesloten inrichting met een capaciteit tot 57 bewoners (in een tweede fase tot 77 bewoners).

Het biedt opvang aan personen met een gevangenisstraf van maximum drie jaar, die niet vluchtgevaarlijk zijn en geen seksuele- of terreurmisdrijven hebben gepleegd.

Het detentiehuis bevindt zich op de site van het voormalig woonzorgcentrum Lichtendal.

Er wordt gewerkt in vier leefgroepen: twee van acht bewoners, twee van twaalf bewoners; daarnaast zijn er nog negen flats waar in totaal zeventien personen kunnen verblijven.

De bewoners staan zelf in voor het onderhoud van het gebouw en huishoudelijke taken.

Het detentiehuis beschikt over vier polyvalente zalen met kitchenette.

Een professionele keuken is niet voorzien, vermits op korte termijn en zodra grotere bezetting, gewerkt gaat worden met een cateraar, die intussen is aangesteld. De cateraar zal beginnen met werken van zodra de bezettingsgraad toeneemt.

Tot dan wordt er gekookt door een bewoner, samen met een detentiebegeleider.

*****

Het detentiehuis telt 2 directieleden; 4 administratief medewerkers, 37 begeleiders, 4 leden van de psychosociale dienst.

Naast bovenstaande medewerkers van FOD Justitie, zijn er ook externe medewerkers (Centrum Geestelijke Gezondheidszorg, Vlaamse Gemeenschap, ..).

Het detentiehuis beschikt over een dokterskabinet; twee artsen komen op vaste tijdstippen en er is een samenwerking met Thuisverpleging Top Team; zij komen dagelijks langs voor medicatie en basiszaken; zij verwittigen ook een arts wanneer een consult nodig is; binnen de 24 uur is er een arts; de huisartsenwachtdienst is ook beschikbaar.

*****

Alle bewoners worden gescreend, alvorens ze naar het detentiehuis komen.

Iedere veroordeelde dient zich in eerste instantie aan te melden bij een klassieke penitentiaire inrichting; daar wordt nagegaan of de persoon in aanmerking komt voor een verblijf in het detentiehuis.

Zo ja, dan volgt er een gesprek volgt gesprek met het detentiehuis om te bekijken wie de persoon is en om af te toetsen of deze akkoord gaat met de visie van het detentiehuis; hierbij wordt het doel van het detentiehuis verduidelijkt: namelijk het leven in gemeenschap en het actief werken aan de re-integratie.

Het is ook mogelijk dat een bewoner eerst enkele maanden in een klassieke inrichting verblijft, om dan naar het detentiehuis te verhuizen, mits men akkoord gaat met de visie van het detentiehuis en aan de voorwaarden wordt voldaan namelijk. geen vluchtgevaar, geen seksuele- of terroristische misdrijven.

Tot slot dient betrokkene ook zelf te willen verblijven in het detentiehuis.

*****

In het detentiehuis wordt sterk ingezet op autonomie en responsabilisering van de bewoners.

Door zoveel mogelijk het gewone dagdagelijks leven te behouden, wordt er getracht de detentieschade te vermijden.

Bijvoorbeeld: wanneer een bewoner een stabiele werkrelatie had, wordt geprobeerd dat dit werk behouden blijft en er kan gewerkt worden onder beperkte detentie.

De bewoners mogen GSM, laptop bijhouden voor vrije toegang op het internet (bijv. om te solliciteren); zowel de bewoners als de begeleiders dragen hun dagdagelijkse kledij.

Vanaf de eerste dag ligt de nadruk op re-integratie, ook in de familiale context.

Nieuwkomers komen in een leefgroep terecht en worden er opgevolgd door de detentiebegeleiders en de psychosociale dienst: zij gaan na wat de problemen zijn, wat de sterktes zijn en stippelen, o.a. op basis hiervan, een detentieplan uit.

De uitwerking van de detentieplannen gebeurt momenteel nog niet, zodat dit een vraagstuk is voor de nabije toekomst (bijv. hoe wordt een detentieplan opgesteld

voor een doelpubliek dat potentieel slechts een korte tijd in het detentiehuis verblijft).

Naast integratie, is ook herstel van slachtoffers belangrijk; daartoe zal de financiële situatie van de bewoner in kaart gebracht worden en zal bekeken worden hoe dit herstel aan te pakken of, hoe de schulden te saneren (bijv. via collectieve schuldenregeling).

*****

De detentiebegeleiders staan 24 uur op 24 uur, 7 dagen op 7, in voor het dagelijks regime; zij volgen elke bewoner elke dag persoonlijk op, en ondersteunen deze in hun re-integratietraject.

De detentiebegeleiders zien erop toe dat de bewoners de huishoudelijke taken doen en helpen bij het zoeken naar o.a. opleidingen en werk.

*****

De bewoner moet bezoek vooraf reserveren en de bezoeker dient bezoektoelating te hebben van de directie.

Er is dagelijks tafelbezoek mogelijk in de gemeenschappelijke ruimte; elke bewoner kan dagelijks 1 uur tafelbezoek hebben.

Elke bewoner kan maandelijks max. 3 keer ongestoord bezoek van 2 uur hebben.

Er is nog geen vast kinderbezoek; dit wordt vooralsnog sporadisch georganiseerd.

Het detentiehuis is dagelijks toegankelijk voor advocaten.

*****

Bij aankomst ontvangen de bewoners een uitgebreide infobrochure, met alle nodige informatie over de visie van het detentiehuis, het gemeenschapsregime, verbod op alcohol/drugs, activiteiten, controle op aanwezigheid, ...)

Het huishoudelijk reglement van het detentiehuis is nog niet neergelegd bij FOD Justitie, omdat dit nog in redactie is, gezien het detentiehuis nog in volle ontwikkeling is en aanvullingen of aanpassingen nog noodzakelijk zullen zijn.

Deze infobrochure is geen vervanging van het huishoudelijk reglement; beiden zijn complementair.

3. Het toezicht

3.1 Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT's

Gezien het detentiehuis pas op 01.09.22 zijn deuren opende en de bezettingsgraad in 2022 nog relatief laag was (7 bewoners op 31.12.22), werden door de CvT voornamelijk thema's van logistieke aard behandeld, namelijk het vastleggen van de functies van de commissieleden, opstellen van het huishoudelijk reglement en deontologische code van de CvT, nazien van het huishoudelijk reglement en infobrochure van het detentiehuis, opstellen grieven – en klachtenformulieren, voorzien in brievenbus en sleutellocker.

3.2: Transversaal thema van het jaar 2022: overbevolking

Niet van toepassing.

4. Het beklagrecht

Er werden geen klachten geformuleerd in 2022.

5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2022

Gezien de beperkte bezetting en de nog lopende afwerking van het gebouw, is er geen noemenswaardig besluit of aanbeveling te doen voor 2022.

De werken aan het gebouw werden uitgevoerd met medewerking van gedetineerden uit het Penitentiair Landbouwcentrum te Ruiselede.

Er is nog steeds een vijandige houding van de buurt ten aanzien van het detentiehuis; deze houding werd nog versterkt door een ontsnappingspoging op 18 november 2022.

Voor het ogenblik worden de externe diensten waargenomen door deze van de penitentiaire inrichting te leper; het is op heden niet duidelijk wat er met deze diensten zal gebeuren na heropening van de inrichting te leper.

6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2023

De Basiswet is eveneens van toepassing op het detentiehuis.

De grootste uitdaging zal dan ook zijn deze Basiswet te doen inpassen in de filosofie van het detentiehuis.

Momenteel verloopt het regime volgens een ruimere interpretatie van de Basiswet, wat betreft de rechten van de gedetineerden.

Hierdoor zijn bepaalde bepalingen uit de Basiswet, niet zomaar te vertalen in de praktijk van een detentiehuis:

- Het klassieke tuchtsysteem is moeilijk toepasbaar in leefgroepen.
- Een prikkelluwe ruimte is voorzien om een moment van “afkoeling” in te lassen in geval van geëxciteerd gedrag; de bewoner kan ook op eigen initiatief verblijven in deze ruimte.
In een isoleercel gaat voorzien worden de komende maanden: dit in geval van ernstige agressie en in afwachting komst van de politionele diensten; het is niet de bedoeling dat de bewoner er langere tijd verblijft.
- Het invullen van het detentieplan is niet eenvoudig gezien het te verwachten korte verblijf van de bewoners in het detentiehuis.

Het is dus pas bij een grotere of volledige bezetting van het detentiehuis, dat deze werkpunten meer tot uiting zullen komen.